

स्याताम् Nir. 1, 12. अप्रादेशिके विकारे 13. — 2) *local, beschränkt* Buā-
suāp. 98. °यान Vjup. 38. प्रादेशिकश्चर (Gegens. सार्वभौम) ein Gebieter
über einen bestimmten Ort, ein kleiner Grundbesitzer Rāḡa-Tar. 4, 126.
m. ein kleiner Grundbesitzer, Herr oder Haupt eines Bezirkes: ब्राह्मण,
वैश्य, प्रादेशिक, राजन् Kauç. 94. 120. 126. WEBER, Omina 383. fg.

प्रादेशिन् (von प्रादेश) 1) adj. eine Spanne gross GRUJASĀṆGR. 1, 55. —
2) f. °नी Zeigefinger Schol. zu KĀTJ. Çr. 261, 21; wohl nur fehlerhaft
für प्रादेशिनी.

प्रादेश्य (von 3. प्रादेश, adj. abendlich P. 4, 3, 14. मृग (= प्रादेशे व्याकृ-
ति) Schol. zu 51. शिष्य (= प्रादेशसङ्क्षरितमध्ययनं साढमस्य) Schol. zu 52.
— Vgl. प्रादेशिक.

प्रादेशिक (wie eben, adj. dass. P. 4, 3, 14. मृग Schol. zu 51. शिष्य
Schol. zu 52. दीपक Spr. 1378.

प्रादेशिन् m. patron. von प्रादेश gaṇa तैत्त्वत्यादि zu P. 2, 4, 61.

प्राद्युम्नि m. patron. von प्रद्युम्न gaṇa वाङ्मादि zu P. 4, 1, 96. MBh. 1,
6997. HARIV. 9998. 10033.

प्राद्योति m. patron. von प्रद्योत Verz. d. Oxf. H. 18, b, 17.

प्राधानिक (von प्रधान) n. Mittel zum Kampf, Waffe Buāg. P. 3, 8, 31.
7, 10, 64. An der letzten Stelle lesen alle 3 Ausgaben, die uns zu Ge-
hote stehen, fälschlich प्राधानिक; der Scholiast der einen Ausg.: प्रधानं
संग्रामः तत्साधनम्; der Scholiast der anderen Ausg.: प्रधानं संग्रामस्त-
त्साधनम्.

प्राधा f. N. pr. einer Tochter Dakṣha's und Mutter verschiedener
Apsaras und Gandharva MBh. 1, 2554. 2557. HARIV. 11354. 12447.
12470. — Vgl. प्रधा und प्राधेय.

प्राधानिक (von प्रधान) adj. 1) der vorzüglichste, vornehmste Buāg. P.
6, 6, 29. — 2) aus der Urmaterie —, aus der Natur hervorgegangen
MBh. 12, 11558. VP. bei Muir, ST. IV, 3, N. 1. Buāg. P. 3, 26, 11. — 3)
Buāg. P. 7, 10, 64 fehlerhaft für प्राधानिक.

प्राधान्य (wie eben) n. das Vorwiegen, Vorherrschen, Suprematie, das
Hauptsache-Sein AK. 3, 4, 3, 27. 16, 94. 23, 145. KĀTJ. Çr. 5, 11, 19. 7, 1,
2. 10, 2, 24. 13, 4, 15. 16, 6, 7. Suçr. 1, 14, 18. 148, 7. Kap. 2, 47. ÇĀṆK. zu
Bṛh. År. Up. S. 283. KATHĀS. 33, 158. VID. 61. SĀH. D. 70, 8. Schol. zu P.
6, 2, 69. 7, 1, 21. 55. प्राधान्येन mit Rücksicht auf die Hauptsache, — auf
das Wichtigste, auf die Obenanstehenden, der Hauptsache nach; vor
Allem: निघण्टुकमिदं देवतानाम् प्राधान्येनेदम् Nir. 1, 20, 2, 13. MBh. 1,
1548. बहुत्वानामधेयानि पद्मगानां तपोधन । न कीर्तयिष्ये सर्वेषां प्राधा-
न्येन तु मे श्रेणु ॥ 1549. 5, 121 (fälschlich प्राधान्येन gedr.). 598. ÇĀṆK. zu
Bṛh. År. Up. S. 284. प्राधान्यतस् dass. Bhāg. 10, 19. MBh. 13, 868. 14,
1779. HARIV. 9178. Buāg. P. 2, 6, 45. Am Anfange eines comp. ohne Fle-
xionszeichen: प्राधान्यसंयक्त Suçr. 1, 160, 15. प्राधान्यस्तुतीनां देवता-
नाम् die vor allen Andern gepriesen werden Nir. 1, 20, 7, 1. 13. अयमेव
मन्त्रिप्राधान्यो (v. l. °प्रधानो) मरुन्दिषः so v. a. zumahl bei einem Mi-
nister PĀṆKAT. ed. ord. 39, 16.

प्राधेय 1) adj. von der Prādhā herkommend: देवगन्धर्वाः MBh. 1,
2556. गन्धर्वाप्सरसां गणाः 8, 4424. प्रायेयाः ÇKDr. nach dem Agni-P.
— 2) m. pl. N. pr. eines Volkes: कर्णप्राधेयवर्वाः Mārk. P. 38, 31.

प्राध्ययन (von 3. इ mit प्राधि) n. das Hersagen, Lesen, Studiren

ÇĀṆK. GRHJ. 2, 10, 4, 6, 8. Citat bei KULL. zu M. 9, 206.

प्राधेयणा (von 3. इप् mit प्राधि) n. Antrieb (zum Studium) ÇĀṆK.
GRHJ. 6, 2.

प्राधेय adj. = प्रगता ऽधानम् auf der Reise befindlich: रथ P. 5, 4, 85.
Sch. Vop. 6, 83. प्राधम् P. 6, 4, 169, Sch. = प्रहृ H. an. 2, 532. HALĀJ.
3, 53. = प्रणत MED. v. 19. = हृष्य H. an. = अतिहृष्यवर्त्मन् MED.
= बन्ध. बन्धन H. an. MED. HALĀJ. प्राधम् adv. = आनुकूल्यार्थक AK.
3, 5, 4. H. ç. 198. = नर्मन् und अनुकूल (नर्मानुकूलयोः) H. an. 7, 40. MED.
avj. 60 (st. नर्मन् hat ÇKDr. in MED. नम्र gelesen). Nach ÇĀKATĪJANA 1.
1, 38 (s. BÜHLER in Orient und Occident II, 700) und P. 4, 4, 78 ist प्रा-
धम् in der Bed. von बन्ध vor 1. करु Gati. प्राधकृत्य = बन्धनेनानु-
कूल्यं कृत्वा P., Sch. Vop. 15, 5. In dieser Verbindung kommt das Wort
MBh. 3, 11830 vor: ततः शक्तिं गदां खड्गं धनुश्च भरतर्षभः । प्राधं कृत्वा
नमश्चक्रे कुवेराय वक्रादरः ॥ wohl weglegend. Ausserdem haben wir
das Wort nur noch RAGH. 13, 43 angetroffen: सभाजने मे भुवमूर्धबाहुः
सव्येतरं प्राधमितः प्रयुङ्गे. STENZLER übersetzt: ille, brachia erecta te-
nens, salutationem meam benevole accipiens, huc convertit brachium
dextrum; der Schol. in der Calc. Ausg. erklärt: ऊर्ध्वदेशे दक्षिणं हस्तं
प्रकृतानुकूलबन्धं प्रयति; hier könnte die Bedeutung geneigt (vgl.
प्रहृ) angenommen werden.

प्राधेसन m. patron. von प्रधान Çat. Br. 14, 5, 5, 22. 7, 3, 28.

प्राधर्न (von 1. प्र + अधन्) m. Flusslauf, Strombett: सिन्धोः RV. 4, 58, 7.

प्राधर adj. f. ई als Beiw. von शाखा Ast Verz. d. Oxf. H. 156, a, 14. —
Aller Wahrscheinlichkeit nach fehlerhaft.

प्रानाडी MBh. 14, 989 wohl fehlerhaft für प्रणाडी = प्रणाली.

प्रात (1. प्र + त) 1) m. n. Rand, Saum, Ende, Spitze: eines Blattes
Kauç. 2, 8, 21. दर्भ° 33. 67. 90. Spr. 2920. °निवासिन् MBh. 3, 1989. HARIV.
10009. 14579. KUMĀRAS. 3, 43. RĪ. 1, 25. KATHĀS. 29, 150. 152. ÇĀK. 83.
132. 142. ad 78. जल° AK. 3, 4, 6, 31. VARĀH. Bṛh. S. 54, 1. PĀṆKAT. 197.
21. 44, 19. H. 1011. वैद्वर्षशैलप्रातचर MĀRK. P. 58, 24. अन्तेवासिन् =
प्रातग H. an. 4, 58. MED. n. 230. पद्म° Spr. 1720. दण्ड° 1921. °वस-
नप्राता adj. 630. VARĀH. Bṛh. S. 72, 3. घोषप्रातो so v. a. Mundwinkel
H. 381. रथस्य das hintere Ende des Wagens VIER. 4. यौवन° die Grenze
—, das Ende der Jugend PĀṆKAT. 226, 11. SÜRJAS. 8, 4. विषयज्ञरसाः
प्रातविरसाः am Ende, schliesslich Spr. 3035. PĀṆKAT. III, 260 (wo wohl
प्रात st. प्राप्ति zu lesen ist). तस्य सप्तधा प्रातभूमौ प्रज्ञा JOGAS. 2, 27.
of that [enlightened soul] the perfect knowledge, up to the ground of
the limit, is of seven kinds BALL. सकलसालम्बनसमाधिभूमिपर्यन्तम् Schol.
Vgl. कर्ण°. — 2) m. N. pr. eines Mannes gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110.

प्राततम् (von प्रात) adv. dem Rande —, der Grenze entlang AK. 2, 2, 3.

प्रातडुर्ग (प्रा° + दुर्ग) n. Vorstadt ÇĀDĀRTHAK. bei WILSON.

प्रातपुष्पा (प्रा° + पुष्प) f. eine best. Pflanze (am Rande —, an der
Aussenseite Blumen habend) P. 4, 1, 64. VĀRTT. 1. Vop. 4, 15.

प्रातर (1. प्र + त्र°) n. 1) eine lange, öde Strasse AK. 2, 1, 18. H. 985.
an. 3, 575. MED. r. 185. HALĀJ. 2, 106. अरण्ये प्रातरे वापि MĀRK. P. 92,
24. अस्त्युज्जयिनीवर्त्मनि प्रातरे मरुन्दिष्यलवतः HIT. 83, 3. 124, 2.
शोषयत्यचिरौघं प्रातरस्थमलं पयः DRSHĀNTAÇ. 51 bei HARB. 221. —
2) Wald. — 3) Baumhöhle H. an. MED.